

Odličen Hrvat aretiran. - Kitajci in Rusi podpisali mir

ZAGREBSKA POLICIJA ARETIRALA DR. MAČKA IN Z NJIM VEČ DRUGIH ZNANIH HRVAŠKIH OSEBNOSTI, KI SO BILE UDELEŽENE V ZAROTI ZOPER KRALJA.

Belgrad, Jugoslavija. — Tu di o jugoslovanskih mlinih se lahko reče, da meljejo sicer počasti, toda sigurno. Kakor izgleda, bodo polagoma vendar prišli na sled vsem preverjatnim elementom, ki na vse kriplje delujejo na to, da bi v Jugoslaviji povzročili zmede in homatije in jo po možnosti razbili.

Po dvatredenskem opazovanju je zagrebška policija dobila dovolj dokazilnih snovi, da je v nedeljo popoldne lahko aretirala Dr. Vladimirja Mačka, bivšega voditelja hrvaške seljaške stranke in naslednika Stepana Radiča, ki je bil preteklega leta ustreljen v belgrajski zbornici.

Kakor poroča jugoslovanska časnikarska agencija, je policija prišla na sled zaroti, ki je imela namen, izvršiti napad na kralja Aleksandra na dan 17. decembra, ko se je po celi državi slovesno obhajal njegov 43. rojstni dan. V to zaroto je bil vpleten Dr. Maček in z njim več drugih odličnih hrvaških voditeljev. Policija je našla tudi kraj, kjer so imeli skrite bombe in druga teroristična sredstva.

Med aretiranimi se nahaja več kakor petdeset znanih hrvaških boriteljev za avtonomijo, kakor Cvetko Hadžija, Anton Stefaneti, prof. Jakob Jelčić, in kapetan Begič. Kakor je izpovedala policija je že večina aretirancev priznala soudeležbo v zaroti.

ZLOBNA ROKA

New York, N. Y. — Prebivalci petih nadstropij neke tukajšnje stanovanjske hiše bi bili skrajno postali smrtno žrtev čina, o katerem domnevajo, da je ga namenoma izvršila neka maščevalna roka. Nekdo je namreč s strehe zabasal dimnik s časopisnim papirjem, tako da niso mogli uhajati skozenj premogovni plini, ki so nato začeli preplavljati vsa stanovanja, in bi tudi pomorili vse stanovalce, ako bi ne bila nakana pravočasno odkrita. Predno pa je prišel pomoč, je bila zadušena Mrs. A. Blinder, stanovalka v četrtem nadstropju. Sedem drugih oseb, ki so že omedlele, so še rešili.

GOVORITI NE MORE, A POJE LAHKO

Kopenhagen, Dansko. — Da je resnična trditve, ki pravi, da so človeški možgani razdeljeni v odseke, in da ima vsak odsek svoje posebne funkcije, je dokazal neki zanimiv slučaj v tukajšnji bolnici. Neka ženska, stara 56 let, je izgubila dar govora, a izkazalo se je, da kljub temu še vedno lahko poje. Potrebno je le, da kdo drugi intonira kako pesem in ona se mu takoj pridruži. To kaže torej, da je muzikalni odsek v možganih ločen od odseka za govorenje.

SIRITE AMER. SLOVENCA!

SOVRAŽNOSTI KONČANE

Kitajski in ruski zastopnik podpisala mirovni protokol. — Nova neodvisna država na Kitajskem.

Moskva, Rusija. — Sovražnosti med Kitajci in Rusi, ki so se pričele zaradi kitajske vzhodne železnice in ki so trajale celih šest mesecev, so zdaj končno uradno končane. Zastopnika kitajske in ruske vlade, ki sta vodila pogajanja v mestu Habarovsk, Sibirija, sta se zedinila in podpisala protokol, po katerem se na kitajski vzhodi železnici upostavi tako stanje, kakoršno je bilo pred pričetkom sovražnosti, in istočasno odposljeta obe državi konzule na njih prejšnja mesta.

Ta protokol ima samo začasno veljavo; končna definitivna pogajanja se bodo vršila na konferenci, ki je določena za dan 25. januarja. Med tem časom pa morajo biti odstranjene vse vojaške čete ob meji, ruske, kakor tudi kitajske. Enako morajo biti izpuščene na svobodo tudi vse osebe, ki so bile v poteku sovražnosti aretirane.

Kakor smo pred nekaj dnevi poročali, se je severni del Kitajske, takozvana Mongolija, odločil od Kitajske in proglasil svojo neodvisnost. Poročila, ki zdaj dohajajo, potrjujejo to dejstvo. Za glavno mesto te nove države so si izbrali mesto Khailar. Že skozi par zadnjih let se je "mlado-mongolska" stranka borila za neodvisnost od Kitajske. Z gotovostjo se domneva, da stoji za njih gibanjem sovjetska Rusija, zlasti ker se nahajajo v Khailar sovjetski oficirji. Porabila je sedanje zmede na Kitajskem, da je končno izvršila svoj načrt.

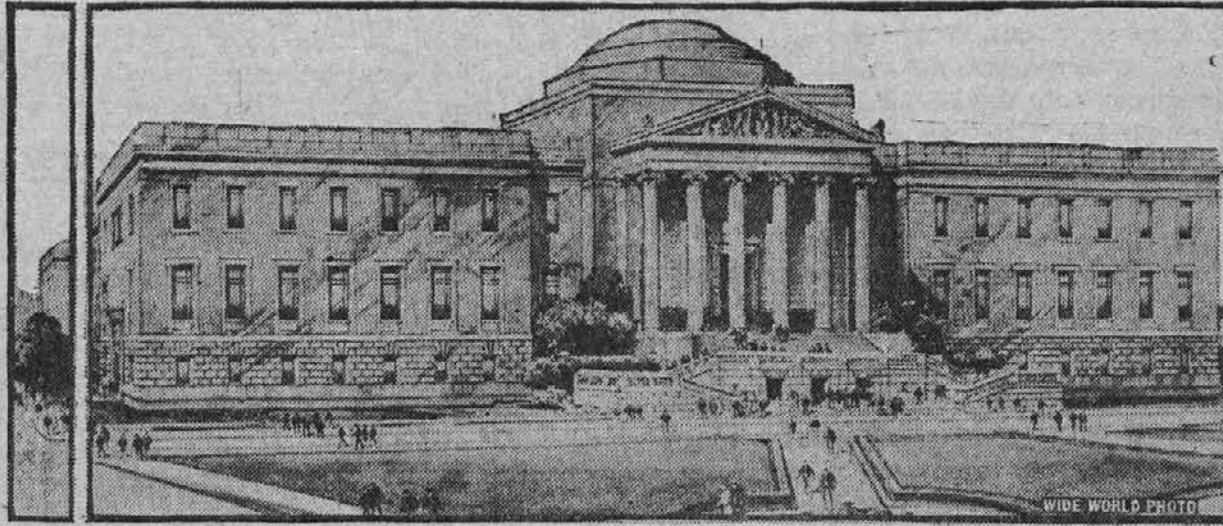
MATI UMORILA SEBE IN TRI OTROKE

Ossining, N. Y. — Čin, ki ga je izvršila Mrs. Ch. E. Culp, žena nekega čuvaja v Sing Sing državnih ječnicah, pripisujejo posledicam njenih živčnih napadov, ki jih je večkrat trpela. V kuhinji svojega stanovanja je namreč zadušila s plinom sebe in svoje tri male otroke. Ko so s silo odprli vrata, na katerih je slonelo truplo ženske, so našli že vse štiri mrtve; vse odprtine pri vratih in oknih pa so bile skrbno zamašene.

POVOZIL TRI DEKLICE

New York, N. Y. — Advokat iz Union City, J. Reck, o katerem je pozneje policija ugotovila, da je bil pijan, je z vso naglico in neprevidno zavil z avtomobilom okrog ogla in pri tem udaril tri deklice, izmed katerih je eno ubil, ko jo je vlekel seboj pol bloka daleč, dokler se ni ustavil, ko je med drvenjem zavozil v neki drugi avto.

SPOMINSKI MUZEJ V PHILADELPHIJI.

Slika nam kaže načrt, kako zunanost bo imel novi muzej, takozvani "Franklin Memorial Museum" v Parkway, Philadelphia, katerega zdaj gradijo in za katerega končno stroški so izračunani na 20 milijonov dolarjev.

NEMCI RABILI PAMET

Proti sprejetju Youngovega reparacijskega načrta je glasovalo samo 6 milijonov volilcev.

Berlin, Nemčija. — Preteklo nedeljo so se v Nemčiji vršile pred dvema mesecema napovedane volitve, v katerih se je imelo izreči nemško ljudstvo ali sprejme, ali zavrne takozvani Youngov načrt, ki je bil sprejet na haški reparacijski konferenci, in ki določa, da mora Nemčija plačati vojno odškodnino Franciji in drugim bivšim sovražnim državam in tudi znesek, koliko mora plačati. Nemško ljudstvo je uvidelo, da bi bilo brezpombno in pogubonosno za Nemčijo, ako bi se ustavljala proti temu plačevanju, in so v tem smislu izpadle tudi sedanje volitve. Namesto 21 milijonov glasov, ki so bili potrebni, da bi se plačevanja zavrnila, je dobil predlog samo okrog 6 milijonov glasov.

Kakor znano, je ta predlog forsirala, da je prišel na volitve, nemška nacionalistična stranka, češ, ako se Nemčija obveže na plačevanje reparacij, s tem tudi avtomatično prizna, da je ona kriva vojne; vsled tega mora zavrniti vsako plačevanje vojne odškodnine, in vsi tisti nemški državniki, ki bi podpisali za Nemčijo kake tozadevne obveznosti, se morajo postaviti pred sodišče kot veleizdajalci. — Zmagala pa je zdaj pamet pri volilcih, in tako se Nemčija lahko oddahne, da se ni zapletla po svojih narodnih fanatikih v nove homatije.

POREDNA DEČKA ARETIRANA

Chicago, Ill. — Dva dečka, stara 10, oziroma 9 let, sta si dovolila neumestno šalo, da sta zadnje čase večkrat poklicala požarno brambo, in sta imela velikanski "špas", ko je na njih klic drvel mimo njih po ledenih cestah stroj z ognjegasci. Končno pa so ju v nedeljo ujeli, in Miklavž ju bo na sv. večer našel v mladinski poboljševalnici.

KRIŽEM SVETA NOVA PROGLASITEV BLAŽENIM

Fairbanks, Alaska. — V nekem tukajšnjem hangerju Alaskan Airways Co. je kratak stik povzročil požar, ki je uničil hanger sam in v njem tudi neki aeroplan, ki ga je rabil H. Wilkins za arktične ekspedicije.

Madrid, Španija. — Španski ministerski predsednik je izdal odredbo, s katero prepoveduje otrokom pod 14. letom, prisostvovati bikoborbam ali boksanju.

Mexico City, Mehika. — Novi mehikanski zakon, ki oprošča od kazni take tatove, ki so kradli, da utolažijo glad, je zdaj prvič prišel v praktično uporabo ko je bil na njega podlagi oproščen neki Jose del la Pena, ker je kradel zato, da nasiti ženo in gladojoče otroke.

Reykjavik, Islandija. — Sneženi vihar, ki je divjal preteklo soboto ob tem obrežju, je razbil dve ladji. Moštvo ene so rešili, na drugi ladji pa je izgubilo življenje pet mož.

Point Barrow, Alaska. — Vsled svoje skrajno severne lege ima to mesto to prednost, da dobi po radio lahko skoraj vse dežele na svetu. K temu tudi veliko pripomore čisto ozračje.

New York, N. Y. — Newyorška država bo dala svojim državnim ječnicam posebno božično darilo, namreč, da bo izpustila 50 ječnikov, ki so že osedeli najmanjšo določeno kazen od pet do deset let.

ŽENSKE SO PAČ ŽENSKE

East Orange, N. J. — Dečki tukajšnje visoke šole so ustanovili "krvavo sodišče" za deklice, svoje sošolke. Ker jih s svojim čebljanjem med učnimi urami deklice neprestano motijo, da ne morejo zbrano misliti, so sklenili temu napraviti konec in bodo za naprej vsako deklico, ki bo še med poukom govorila, obsodili na eno do pet ur zapora, ki ga bo morala odsedeti po šoli. — Kaj neki profesorji delajo?!

RADI BOŽIČNEGA PRAZNIKA

Jutri v četrtek A. S. ne izide. Prihodnja številka izide zopet v petek 27. decembra, kar naj blagovolijo naročniki vzeti na znanje.

Škotski mučenik, ki je umrl pred tremi stoletji, slovesno proglašen blaženim.

Vatikan. — Ob navzočnosti mnogih škotskih romarjev poleg več cerkvenih in svetnih dostojanstvenikov, je bil preteklo nedeljo v cerkvi sv. Petra proglašen blaženim škotski jezuit, John Ogilvie, ki je bil obešen v Glasgowu pred tremi stoletji, in je umrl kot mučenik. Rojen je bil l. 1580 in vzgojen v kalvinski veri, a je pozneje postal katoličan, ki je študiral na Louvain univerzi, in bil posvečen za duhovnika. Na svojo lastno prošnjo je bil poslan na misijonsko delo v svojo domovino, na Škotsko, dasi je vedel, kaj ga čaka. Ker je namreč izstopil iz kalvinske vere, so ga smatrali za izdajalca in po devetih mesecih dela je bil v Glasgowu aretiran in kmalu nato obešen.

V nedeljo popoldne je prišel v cerkev sv. Petra tudi papež sam v spremstvu vseh kardinalov, ki prebivajo v Rimu, oziroma, ki so prišli samo na obisk, ter izkazal čast novo imenovanemu blaženemu. Med papeževim spremstvom se je nahajal tudi newyorški kardinal Geo. MacDonald.

PET DRUŽINSKIH ČLANOV V BOŽJI SLUŽBI

Quincy, Ill. — Tukajšnja družina Henry Boll je prejela iz Rima brzojavko, da je njih sin Joseph, ki je tamkaj izvrševal bogoslovne študije, zadal bližnjo posvečenje. To je peti član te družine, ki se je posvetil službi katoliške cerkve; štiri njegove sestre so namreč nune.

PONESREČEN POLET

Pariz, Francija. — Kakor govore došla poročila, je bil F. C. Chichester, pilot iz Nove Zelandije, ki je pred kratkim podzvel polet iz Londona v Avstralijo, prisiljen pristati v severni Afriki blizu Tripolisa. Letalo je razbito, on sam je ostal nepoškodovan.

SIRITE AMER. SLOVENCA!

Iz Jugoslavije.

KRVAVA TRAGEDIJA V DOLNJEM LOGATCU. — NESREČA PRI STRELJANJU Z MOŽNARJEM. — RAZNE NEZGODE IN NESREČE. — RAZNOTERE DRUGE VESTI SIROM STARE DOMOVINE.

Zalosten slučaj.

Dolenji Logatec, 4. dec. — V nedeljo ob 23:30 je občinski stražnik Anton Hodnik ustrelil 25letnega posestnikovega sina Antona Jernejčiča. Hodnik je bil v službi in je odšel na patroljo z dvema orožnikoma. Na poti so srečali nekaj vojakov-graničarjev, ki so pripovedovali, da so jih napadli neki civilisti s kamenjem. Občinski stražnik in orožnika so kmalu nato naleteli na Antona Jernejčiča in njegovega prijatelja Matijo Novaka, vulgo Kosa. Na vprašanje, kdo je napadel graničarje, sta začela Jernejčič in Novak baje patroljo izživati. Občinski stražnik Hodnik je fante miril in so se res v miru ločili pri znamenju, ki je znano pod imenom "Pri bogcu". Ko je patrolja odšla, sta Jernejčič in Novak pri tem znamenju zadelala cesto s hodi ter pri tem glasno preklinjata. Patrolja je slišala hrup ter se je vrnila. Tedaj je Jernejčič po orožniški izpovedi Hodnika dejansko napadel. V temni noči je naenkrat počil strel in ko je eden orožnikov, ki je bil že nekaj korakov oddaljen, stekel nazaj, je našel v mlaki krvi Jernejčiča s prestreljeno glavo.

Jernejčičev tovariš Novak taji napad ter zatrjuje, da sta se Hodnik in Jernejčič iz neznanih vzrokov spopadla. Vsekakor bo morala šele temeljita preiskava rešiti uganko nočne tragedije. Mrtvega Jernejčiča so prenesli v domačo hišo, naslednji dan pa v mrtvašnico v Gornji Logatec, kjer so truplo obducirali. Včeraj popoldne je bil pogreb ob veliki udeležbi prebivalstva. Pokojnik je bil na dobrem glasu.

Občinski stražnik Hodnik je do pondeljka popoldne tajil, da je ustrelil Jernejčiča. Končno pa je pred preiskovalnim sodnikom g. Kvasom priznal svoje dejanje, katero je zagovarjal s tem, da ga je Jernejčič napadel in da ga je ustrelil v silobranu. To priznanje je dal, ko je bilo ugotovljeno, da se krogla, ki je usmrtila Jernejčiča, popolnoma ujema s kalibrom njegovega službenega revolverja.

Nezgod pri streljanju z možnarji.

V pondeljek, 2. dec. zvečer so fantje iz Topolšice streljali posestniku Pirpanku pod Lomom v prosalo njegovega godu. Ker je Pirpank na glasu, da gostom dobro postreže z jedjo in pijačo, se je takrat pri njem zbrala večina topoliških fantov. Dočim so fantje v izbi vsi dobre volje popevali, je zunaj blizu hiše Fran Prescečnik, po domače Dobrovnikov, nabijal z lesenimi klini možnarje. Nenadoma je počil strel in začul se je bolesten krik Prescečnika. Fantje so pohitili iz hiše ter našli ranjenega Franceta, ležečega poleg izpallenega možnarja. Poklicani zdravnik dr. Hedic je ugotovil, da je Prescečnik močno ranjen na obeh nogah. Preden ga je mogel sploh obvezati, mu je moral odstraniti iz ran več lesenih klinov, ki so se mu zapčili globoko v nogo. Nesrečnica so z avtomobilom državnega zdravilišča prepeljali na šostanjski kolodvor, od tam pa v bolnico v Slovenjgradec. Po poročilih iz bolnice obstoja nevarnost, da bodo morali Prescečniku eno nogo odrezati.

iz hiše ter našli ranjenega Franceta, ležečega poleg izpallenega možnarja. Poklicani zdravnik dr. Hedic je ugotovil, da je Prescečnik močno ranjen na obeh nogah. Preden ga je mogel sploh obvezati, mu je moral odstraniti iz ran več lesenih klinov, ki so se mu zapčili globoko v nogo. Nesrečnica so z avtomobilom državnega zdravilišča prepeljali na šostanjski kolodvor, od tam pa v bolnico v Slovenjgradec. Po poročilih iz bolnice obstoja nevarnost, da bodo morali Prescečniku eno nogo odrezati.

Ponarejevalec jugoslov. bankovcev pod ključem.

V Kosovski Mitrovici je bil aretiran Stjepan Vunak iz Gjurjevec, ki se je bavil s ponarejanjem bankovcev po 100 in 10 dinarjev. Vunak je nekemu trgovcu ponudil večjo količino ponarejenih bankovcev, ki ga je pa oavdil oblastvom. Orožniki so ponarejevalca zasačili in flagranti. Aparati za ponarejanje bankovcev so bili zaplenjeni, Vunak pa aretiran.

Bežec tihotapec se smrtno ponesrečil.

Fin. stražnik Rakić in Tacak sta nedavno zvečer pri Kasteleu Starem zasledila skupino tihotapev in jih pozvala, naj se udajo. Tihotapci pa so se spustili v beg ter vrgli od sebe šest zavojev tobaka v skupni teži 75 kilogramov. Pri begu je eden tihotapev padel v štiri metre globok jarek in kmalu nato izdihnil.

Smrtna kosa.

V Lahomnem pri Laškem je umrl Peter Knez, star 80 let. — V Babovcih je umrla Terezija Smodič, stara 81 let. — V Kranju je preminula Pavla Zupančeva. — V Radečah je smrt pobrala Pavlo Okornovo. — V Kočevju je preminul Ivan Cirk, šef davčne uprave.

Pri Osijeku sta se potopila dva vlačilca.

Kakor javljajo iz Osijeka, sta se v Dravi potopila dva z lesom otovorjena vlačilca. Obe ladji sta bili brez remorkerja. Naloteli sta z vso silo na neko sipino in se prevrnili. Posadka se je rešila s plavanjem.

Srce na desni strani.

V bolnici v Murski Soboti se nahaja mlad fant Janža Franc iz Salemenec, pri katerem je zdravniška preiskava ugotovila, da ima srce na desni strani. Ta pojav je posledica bolezn.

Vroča črnogorska kri.

Pri Andrijevici v Črni gori se je šofer Gjorgje Popović sprl s svojim spremljevalcem Punišo Dučićem. V prepiru je Puniša potegnil revolver in s prvim strelom usmrtil Popoviča.

AMERIKANSKI SLOVENEK

Prvi in najstarejši slovenski list v Ameriki.

The First and the Oldest Slovenian Newspaper in America.

Izhaja vsak dan razen nedelj, ponedeljkov in dnevoev po praznikih.

Issued daily, except Sunday, Monday and the day after holidays.

EDINOST PUBLISHING CO.

EDINOST PUBLISHING CO.

Table with subscription rates for one year, half year, and three months.

Table with subscription rates for one year, half year, and three months.

DOPISI važnega pomena za hitro objavo morajo biti doposlani na uredništvo vsaj dan in pol pred dnevom, ko izide list.

Entered as second class matter November 10, 1925, at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

J. M. Trunk:

Diktature

Zgodovinar ni, kdor našteva posamezne dogodke, kateri in kakor so se pripetili drug za drugim ali drug poleg drugega.

Tehnični izraz za tako zgodovino je, da mora biti zgodovina pragmatična, in mora zgodovinar pragmatično postopati.

Imamo pripetljaje, dogodke in pojave javnega, političnega, gospodarskega življenja pred seboj, pred očmi.

Tudi dogodke danes, pripetljaje pred očmi je treba pragmatično premetriti, poiskati uzroke, vezi, zapletljaje, povode, viře, razrešiti gvozde, po kakršnih so dogodki na znotraj zvezani,

Poseben pojav v javnosti, in to v najmodernejši javnosti, so na političnem polju diktature.

Značilna je tudi okoliščina, da so se diktature pojavile tam, kjer ima vsa obstoječa civilizacija najglobljeje in najstarejše korenine.

Okodak tak čuden razvitek političnega življenja, zakaj ta korak nazaj, za reakcija, vsaj navidezna reakcija, in sicer tam, kjer bi se najprej moglo pričakovati ravno nasprotno, največji korak naprej?

Razvitek v političnem življenju stremi vobče po demokraciji, vladi ljudstva. Oblika demokracije more biti zelo različna.

Zgodovina bo našla več vzrokov in razlogov. Najvažnejši vzrok bo in je v tem, da za resnično demokracijo ni bilo prave podlage.

Podlagam so se pojavile v kriti in meso ljudstva, naroda. Demokracija pomeni svobodo, prostost. Svoboda pa vključuje v svojem bistvu najtesnejše omejevanje.

ZAČETEK REVOLUCIJE V AFGANISTANU

Nemški inženjer se je vrnil stoji po poti skozi močvarno otte dni iz Afganistana in podal nemškemu časopisju opis o početku revolucije v Afganistanu (Osrednja Azija).

sto po poti skozi močvarno otzemlje, katero so uporabljale doslej karavane. Dohajala sva plačle 500 dolarjev na mesec.

je morala nastopiti — diktatura, volja posameznika, ki je stopil na čelo ljudstva, začel nekako za ljudstvo misliti, na mestu ljudstva vladati, prinesel torej po svoji volji omejevanje, pravo ali manj pravo omejevanje, a potrebno omejevanje svobode, da svoboda ni naroda pahnila v prepad in uničenje.

To se bo komu zdelo naravnost paradokсно, gorostasno in smešno, a zgodovina bo pokazala, da je moralo priti do diktature, in naj je ta še tako trda in kruta in samodržna, ker le potom diktature je bilo zabranjeno, da se narod ni uničil, ali država ni izginila, in z narodom in državo ni izginila — demokracija, ki mora prej ali slej diktaturi, seve nekako pravi diktaturi slediti.

KAJ BO NOVEGA V CHICAGU?

Pri nas je vedno veliko novega. Še več pa se obeta za prihodnost. Zato naj bi se čiškaški poročevalci tega lista pripravili, da bi vse te novosti točno javili čitateljem.

Ker skoro vsak dopisnik omeni, kako je z delavskimi razmerami v naselbinah, naj tudi jaz omenim, da tudi pri nas ni nič kaj prida. Skoro po vseh tovarnah so pred prazniki odpuščali za nekaj časa več delavcev.

Član dr. sv. Mohorja. Tem potom naznanjam vsem članicam, da imamo prihodnjo nedeljo, dne 29. dec. ob 7:30 zvečer stanovski poduk in pa sprejem novih članic.

Prof. Oberth izstrelil svojo prvo raketo. Nemški listi napovedujejo za bližnje dni prvo izstrelitev rakete po sistemu prof. Obertha.

Kako je v Clevelandu? Prosim, dovolite mi prostora v Vašem listu za teh-le par vrstice.

Jennie Terselich, tajnica. KAKO JE V CLEVELANDU? Cleveland, O.

ARMENEI IN JAZ POD SKUPEN SOTOR.

Armenei in jaz pod skupen sotor. Ruski tovariš je imel gramofon, sluge so nam pripravili samovar in varilni smotne in tedne vedno isto hrano: dateljne in riž ter riž in dateljne.

IZ URADA DR. KRŠČ. ŽENA IN MATER.

Tem potom naznanjam vsem članicam, da imamo prihodnjo nedeljo, dne 29. dec. ob 7:30 zvečer stanovski poduk in pa sprejem novih članic.

Prof. Oberth izstrelil svojo prvo raketo. Nemški listi napovedujejo za bližnje dni prvo izstrelitev rakete po sistemu prof. Obertha.

Kako je v Clevelandu? Prosim, dovolite mi prostora v Vašem listu za teh-le par vrstice.

Jennie Terselich, tajnica. KAKO JE V CLEVELANDU? Cleveland, O.

Jennie Terselich, tajnica. KAKO JE V CLEVELANDU? Cleveland, O.

Jennie Terselich, tajnica. KAKO JE V CLEVELANDU? Cleveland, O.

KLJUB TEMU SO SKLICALI VODJE PREDSTALIH DELAVCEV.

Kljub temu so sklicali vodje predstalih delavcev in jim sporočili, da bodo dobivali večjo plačo, ako ostanejo na delu.

tiket. Zato člani, ne prezrite tega apela, ampak vsak naj skuša prodati mu ekstra poslano vstopnico.

Da bo udeležba pa še povoljnija, pa apeliramo tudi na vse člane in članice, da te dni agitirajo za čimvečjo udeležbo na veselici. Pripeljite seboj svoje družine, svoje prijatelje in znance.

Član dr. sv. Mohorja. Tem potom naznanjam vsem članicam, da imamo prihodnjo nedeljo, dne 29. dec. ob 7:30 zvečer stanovski poduk in pa sprejem novih članic.

IZ URADA DR. KRŠČ. ŽENA IN MATER.

Tem potom naznanjam vsem članicam, da imamo prihodnjo nedeljo, dne 29. dec. ob 7:30 zvečer stanovski poduk in pa sprejem novih članic.

Prof. Oberth izstrelil svojo prvo raketo. Nemški listi napovedujejo za bližnje dni prvo izstrelitev rakete po sistemu prof. Obertha.

Kako je v Clevelandu? Prosim, dovolite mi prostora v Vašem listu za teh-le par vrstice.

Jennie Terselich, tajnica. KAKO JE V CLEVELANDU? Cleveland, O.

Jennie Terselich, tajnica. KAKO JE V CLEVELANDU? Cleveland, O.

GLADALO STRUPENO.

Gladalo strupeno. Prav nič nismo mogli kupiti, ker smo bili razkričani kot kristjani, ki so se upali graditi ceste proti volji Alaha.

da si nekoliko svoje tužno srce potolažimo. Dalje to ni umestno opisavati, saj upam, da so znane slabe razmere po Ameriki.

Vošičim vesele božične praznike in srečno novo leto in pozdravljam vse članstvo naše slavne Zpadne Slov. Zveze. Vam udani, za dr. Cleveland št. 23 Z.S.Z.:

Joseph Turšič.

TO IN ONO.

NAPAD NA BRZOVOLAK

Na brzovlak, ki vozi iz Čerbovic profi Bukareštu, je bil izvršen med postajama Cuciurul Mare in Dumbrava Rosie drzen roparski napad.

MILJONARJI V STRAHU.

Tik pred katastrofalnimi dogodki na newyorški borzi je odpotovalo na elegantnem prekomorskem parniku iz New Yorka v Evropo do 500 dolarskih milijonarjev, ki so si hoteli privoščiti nekaj mesecev najlepše zabave in užitkov.

Prof. Oberth izstrelil svojo prvo raketo. Nemški listi napovedujejo za bližnje dni prvo izstrelitev rakete po sistemu prof. Obertha.

Kako je v Clevelandu? Prosim, dovolite mi prostora v Vašem listu za teh-le par vrstice.

Jennie Terselich, tajnica. KAKO JE V CLEVELANDU? Cleveland, O.

Jennie Terselich, tajnica. KAKO JE V CLEVELANDU? Cleveland, O.

PRI KROJAČU.

Pri krojaču. "Gospod mojster, rad bi plačal sukno. Zakaj mi niste poslali računa."

Iz vojaškega življenja. — Kaj storite najprej, ko začnete čistiti puško?

Domisljavnost. — Praktikant se pogaja za službo. — Sprejemem, je dejal plačali mi boste toliko, kolikor sem vreden.

Takoj v novo stranko. — "Ata, kaj pa so to — anarhisti?"

Ponesrečen poklon. — Mlada žena: "Zani, če bi bila sedaj zelo daleč proč od tebe, ali bi me imel potem še tako rad?"

Ta pa ta! — Ko so med vojno hoteli vse možke vtakniti v vojaško sukno, se je v nekem kraju, kjer je bil nabor, sedemdesetletni možakar strašno razhudil, češ, vse bo šlo in nazaj morda ne več.

Mož: Seveda, srček, čim dalje od mene bi bila, tem rajši bi te imel.

Ta pa ta! — Ko so med vojno hoteli vse možke vtakniti v vojaško sukno, se je v nekem kraju, kjer je bil nabor, sedemdesetletni možakar strašno razhudil, češ, vse bo šlo in nazaj morda ne več.

Skopuška umetnost. — Skotje so znani kot veliki skopuhi. Vsa odveč po petkrat obnebajo, preden ga izdajo.

Pri krojaču. — "Gospod mojster, rad bi plačal sukno. Zakaj mi niste poslali računa."

Tako rednemu plačniku vendar ne bom pošiljal računa.

"Kaj pa bi bili napravili, če bi ne bil prišel sem, da plačani račun?"

"Pedaj bi že videl, da niste reden plačnik, in bi vam poslal račun."

Kdor oglašuje, ta napreduje!

Indijo, kjer smo se lahko poslužili železnice do glavnega mesta Kalkuta. Tukaj sem se ukrcal na ladjo in se odpeljal nazaj v Nemčijo.

Previdnost. — Kaj je ukrenil zdravnik proti slabokrvnosti tvojih možganov? — Dal si je vnaprej plačati.

Zapadna Slovanska Zveza
DENVER, COLO.

ŠNOSLOV IN IMENIK GLAVNIH URADNIKOV.
UPRAVNI ODBOR:
Predsednik: Anton Kochevar, 1208 Berwind ave., Pueblo, Colo.
Podpredsednik: John Faidiga, 319 W. 2nd St., Leadville, Colo.
Tajnik: Anthony Jeršin, 4825 Washington Street, Denver, Colo.
Blagajnik: Michael P. Horvat, 4801 Washington Str., Denver, Colo.
Vrhovni zdravnik: Dr. J. F. Snedec, Thatcher Building, Pueblo, Colo.
NADZORNI ODBOR:
Predsednik: Matt J. Kochevar, Attorney at Law, 328 Central Block, Pueblo, Colo.
1. nadzornik: George Pavlakovich, 4717 Grant Street, Denver, Colo.
2. nadzornica: Mary Grum, 4949 Washington St., Denver, Colo.

POROTNI ODBOR:
Predsednik: Dan Radovich, Box 43, Midvale, Utah.
1. porotnik: Joe Ponikvar, 1030 E. 71st St., Cleveland, O.
2. porotnik: John Kocman, 1203 Mahien Avenue, Pueblo, Colo.
URADNO GLASILO:
"Amerikanski Slovenec", 1849 West 22nd Street, Chicago, Ill.
Vse denarne nakaznice in vse uradne reči naj se pošiljajo na glavnega tajnika, vse pritožbe pa na predsednika porotnega odbora. Prošnje za sprejem v odrali oddelek, spremembe zavarovalnice, kakor tudi bolniške nakaznice, naj se pošiljajo na vrhovnega zdravnika.
Z. S. Z. se priporoča vsem angloslovanom, kakor tudi članom drugih narodnosti, ki so zmožni angleškega jezika, da se ji priključijo. Kdor želi postati član zveze, naj se oglasi pri tajniku najbližnjega društva Z. S. Z. Za ustanovitev novih društev zastopuje osem oseb. Glede ustanovitve novih društev pošlje glavni tajnik na zahtevo vsa poljsnila in potrebne listine.

SLOVENCI, PRISTOJATE V ZAPAD. SLOVANŠKO ZVEZO!

Društvene vesti in naznanila.

IZ URADA DR. SV. JANEŽA NEP. ŠT. 11 Z.S.Z.
Rockvale, Colo.
Na zadnji letni seji, ki se je vršila 16. dec. 1929, so bile sprejete sledeče določbe po navzočih članih, ki pridejo v veljavo z dnem 1. januarja 1930 in se bo istih strogo držalo skozi celo leto:
Prva določba: Vsi asesmenti in prispevki morajo biti plačani pred ali pa na vsaki redni seji, ki se vrši vsaki tretji ponedeljek v mesecu. Vsak član, ki ne bo plačal v določenem času svojih prispevkov pred ali na vsaki redni seji, bo plačal 25c kazni. V slučaju, da član nima denarja, da bi plačal asesment za tekoči mesec pred ali na seji in navede vzroke in obljubi, da bo plačal v par dneh ali tako, se ga bo kazni opustilo.
Člani, ki ne bodo plačali njihovih prispevkov pred 25. dnevom vsakega meseca, bodo suspendirani brez vsakega nadaljnjega obvestila.
Člani, ki živijo po drugih mestih in državah, morajo plačati poštne stroške za vsa pisma, ki so jim poslana, nanašajoča se na poslovanje društva in med njimi. Vzrok, da se je to določilo, je to, ker veliko članov, ki živijo izven naselbine in našega mesta in tajnik mora vedno dopisovati med njimi in izdatki za poštne znamke so veliki, katere pa treba pokriti.
Gori navedene določbe veljajo za vse člane enako. Ako se član(ica) ne bo ravnal(a) po njih, bodo vsakega takega zadel posledice navedenih določb.
V nadi, da vsak in vsi člani našega društva in vsa druga lokalna društva bomo delali skupno za večjo in boljšo Z.S.Z.!

Z bratrim pozdravom,
Joe Lipersick Jr., tajnik.
To whom it may concern:—
At our last meeting, which was held December 16, 1929, the following restrictions were brought forth and passed upon by the members present. The restrictions will go into effect January 1, 1930, and continue thru the year.
The first restriction is: All dues must be paid on or before the regular meeting, which is held every 3rd Monday of the month. Any member who fails to pay his dues on or before the regular meeting, will be fined 25c. In case a member hasn't the money to pay the dues for the month, if he or she will only come and report on or before the regular meeting, and state facts and

pleased as to the staff on the entertainment committee which all indications point to some very good entertainments in the near future. Here they are: — Matt Chermas, John Peketz, Louis Novak, Vincent Stonich and Joseph Tezak; and the juvenile entertainment will be in charge of Helen Miroslavich, who with her group consisting of Mary Canjar, Rose Yurko, John Grebenc and Geo. Miroslavich Jr., promises to have a great year.
By the way: At our next meeting we intend to have many surprises on account of our first anniversary and ask all members to attend, but you shall hear more about this in the future, along with the news of our Christmas Tree Party and the New Year's Eve Party.
At this time, the Trail Blazers Lodge wishes to all its members and all its friends, both known and unknown, a very Happy Christmas Tide and a very Prosperous New Year, especially the editor of this paper who has been so kind as to publish our articles in the past and hope we shall always be friendly with many of our readers.
Fraternally yours,
Joseph A. Tezak,
Recording Secretary.

IMENIK IN NASLOVI KRAJEVNIH DRUŠTEV Z. S. Z. 1929.

- Štev. 1. dr. sv. Martina, Denver, Colo.** — Preds. Anton Lunka, 622 E. 48th Avenue, tajnik John Marolt, 663 Elgin Pl., blagajnik Steve Manser, 4464 Washington Street. — Vsi v Denverju. Seje se vrše vsako drugo sredo v mesecu v dvorani slovenskih društev.
Štev. 2. dr. Slovian, Pueblo, Colo. — Preds. Frank Brayda, 739 Moffat St., tajnik John W. Crist, 513 Moffat St., blagajnik John Germ, 817 E. "B" St. Vsi v Pueblo, Colo. Seje se vrše vsako 3. sredo v mesecu v dvorani sv. Jožefa.
Štev. 3. dr. Zapadni Junaki, Midvale, Utah. — Preds. Frank Kostelo, Box 315, Midvale, Utah; tajnik, Joseph Percich, Box 288, Midvale, Utah; blagajnik, Den Radovich, Box 43 Midvale, Utah. Seje se vršijo 10. vsakega meseca v Den Radovich dvorani.
Štev. 4. dr. Planinski Bratje, Leadville, Colo. — Predsednik Joe Novak, 314 Chestnut St., tajnik John Faidiga, 319 W. 2nd Street, blagajnik Frank Zaitz Jr., 503 W. 3rd St. Seje se vrše vsako 11. v mesecu na 527 Elm St. Vsi v Leadville, Colo.
Štev. 5. dr. Zvon, Colorado Springs, Colo. — Predsednik Joe Kapsch, tajnik Michael Kapsch, 508 N. Spruce St., blagajnik Frank Klun. Seje se vrše vsako 12. v mesecu v dvorani društva Zvon in društva Triglav.
Štev. 6. dr. Sv. Rožnatega, Denver, Colo. — Predsednica Anna Tezak, 611 E. 47th Ave., taj. Mary Grum, 4949 Washington St., blag. Mary Perme, 4576 Pearl Street. — Seje se vrše vsako prvo nedeljo v mesecu v dvorani Slovenskih društev.
Štev. 7. dr. Biser, Mulberry, Kans. — Preds. Joe Pilič, R. 3, tajnik in blagajnik John Crepinsak R. F. D. 3, Box 29, zdravnik Dr. Therss. Seje se vrše vsako drugo nedeljo v mesecu.
Štev. 8. dr. Napredni Slovenci, Canon City, Colo. — Predsednik John Zgajnar, 1200 So. 1st St., tajnik Joseph Skrabec, 412 W. New York Ave., blagajnik Frank Konte, 112 W. Catlin Ave., zdravnik Dr. Holmes. Seje se vrše vsako prvo nedeljo po 10. v mesecu v Anton Dremeljavih prostorih.
Štev. 9. dr. Sv. Janez Nepomuk, Rockvale, Colo. — Preds. John Slak, Box 200, tajnik in blag. Joe Lipersick Jr., Box 103. — Seje se vrše vsaki tretji ponedeljek v mesecu v tajnikovih prostorih.
Štev. 10. dr. Junaki, Frontenac, Kans. — Preds. Joe Terlep, Box 186 tajnik Anton Lesjak, Box 118, blagajnik Anton Lesjak. Seje se vrše vsako drugo nedeljo v mesecu.
Štev. 11. dr. Slova Slovenec, Spring Glen, Utah. — Preds. John Vimpolsek, Box 594, Helper, Utah, tajnik August Topolovec, Box 678, Helper, Utah, blagajnik Geo. Brajkovich, Box 734, Helper, Utah. — Seje se vrše vsako 3. nedeljo v Aug. Topolovec prostorih ob 10. uri dopoldne.
Štev. 12. dr. Triglav, Bingham, Utah. — Preds. Geo. Badovinac, Box 32 1/2, tajnik Frank Pance, R. R. 1, Box 33, blagajnik Balich Nick, Slovonian Store. Seje se vrše vsako tretjo nedeljo v mesecu.
Štev. 13. dr. Zapadna Zvezda, Pueblo, Colo. — Predsednik Frank Glach, 1215 So. Santa Fe, tajnik Anton Ruper, 408 E. Messa Ave., blagajnik John Butkovich, 1201 S. Santa Fe, Vsi v Pueblo. Seje se vrše vsako drugo sredo v mesecu v dvorani sv. Jožefa.
Štev. 14. dr. Hrabri Slovani, Fredrick, Colo. — Predsednik John Major, RFD. 1, Box 40, tajnik John Tursich, RFD. 1, blagajnik John Mayor Jr. RFD. — Seje se vrše vsako tretjo nedeljo v mesecu.
Štev. 15. dr. "Planinke", Leadville, Colo. — Predsednica Mary Klintz, tajnica Eva Zeleznikar, 320 W. 3rd St., blagajnica Elizabeth Wicklund, 125 Elm St. — Seje se vrše vsako drugo nedeljo v mesecu.
Štev. 16. dr. Grintovec, Ely, Minn. — Preds. Frank Strbenk, Box 1087, taj. in blag. Frank Erzar, Box 1021. Seje se vrše vsako tretjo nedeljo v mesecu ob 7. uri zvečer.
Štev. 17. dr. Sv. Michaela, Tooele, Utah. — Predsednik John Krantz, Box 583, tajnik Frank Ambrose, Box 75, blagajnik John Kochevar, Box 498. Seje se vrše vsakega 15. v mesecu v Lake View dvorani.
Štev. 18. dr. Cleveland, Cleveland, O. — Predsednik Frank Aupic, 1018 E. E. 31. st.; blag. Joseph Grina, 6421 63. st.; tajnik Joseph Ponikvar, 1030 2. nedeljo v mesecu.
Štev. 19. dr. Marija Pomagaj, Salda, Colo. — Predsednik Jacob Evans, 611 W. 2nd St., tajnik John Misnaš, 619 W. 2nd St., blagajnik Jacob Butala, 605 W. 2nd St. Seje se vrše vsako drugo nedeljo v mesecu ob 9:30 do

TELESNE NAPAKE PORAJAJO GENIJE

Med največjimi ljudmi vseh vekov je mnogo takih, ki so imeli telesne napake ali so bili telesno ali duševno bolni. Zato je naravno mnenje, da so telesne napake in bolezni v vzročni zvezi z genialnostjo. Newyorški časopis "Plain Talk" je pred kratkim objavil članek Helene Leonard, ki se peča s tem vprašanjem in piše:
Demosten je jecljal in Pope je bil grbast. Cesar je bil epileptik, enako Napoleon in Dostojevski. Johnson je bil napol slep in škrofulozen. Byron je bil krljav, Milton je bil jetičen, Poe napol blazen, Nietzsche je umrl v blaznosti. Tako bi mogli naštevati slavne možje, ki so bili pohabljeni ali bolni, brez konca in kraja.
Moderna dušeslovci pravijo, da skuša človek take napake poravnati na dva načina. Prvič tako, da svoje telesne nedostatke premagata, kakor je to storil n. pr. Roosevelt, ki je svoje slabotne telo tako okrepil, da je mogel slednjič prenašati največje telesne napore ter se je povzpel do narodnega voditelja. Enak zgled daje tudi Demosten, ki je svojego govorno napako tako vztrajno pobijal, da je postal slaven govornik.
Kadar pa telesne napake ni mogoče premagati (slepota, epilepsija, umobolnost, jetika itd.), tedaj si najde človek delokrog, ki ga posebno vleče in tu napne potem vse sile, da se dvigne na najvišje vrhunce. Tako so se umaknili Nietzsche, Heine, Olive Schreiner in mnogo drugih, ki so bili za redno vsakdanje delo telesno nesposobni, v svet pesniških sanj in si tu pridobili veljavo. Nietzsche ostroumno opisuje, kako mu bolezenski napadi jemljejo mnogo dragocenega časa in ga pehajo v obup, toda na drugi strani pa se zaveda, da ima ravno vedno novemu okrevanju po vsakokratnem napadu zelo veliko za hvaliti. (Nazadnje seveda je Nietzscheja objela popolna umska tema, iz katere se do smrti — 10 let — ni več prebudil.)
Jetika, ta zavratna bolezen, ki uničuje telo, pri tem pa o-

ke, odnosno jih poravnata na duševnem poprišču, je dinamična moč. Tako ustvarjene navade in prilagodjenja dvignejo človeka višje, kakor bi bil dospel, ako bi bil normalne zunanosti in zdrav.

Javne zahvale.

ALPEN TINKTURO zoper izpadanje in za rast las sem rabil z najboljšim uspehom, za kar vam ostanem vedno hvalečen. F. Bosnacher, Box 738, Schumacher, Ont., Can. — Priporočam, da je Vaša Bruslin tinktura zoper sive lase v resnici zelo koristna; meni so postali lasje popolnoma naradni. Vam hvaležna Frances Polich, Chicago, Ill. — Bruslin tinktura zoper sive lase sem rabil z najboljšim uspehom; lasje izgledajo kakor mladenič pri 16. letih; ostanem vam hvaležen Sim. Zuber, Box 310, Kirkland Lake, Ont., Cana. — Hvaliči Fluid zoper revmatizem in tranje po kosteh je v resnici najboljši na svetu; moj prijatelj je ležal 3 meseca bolan na revmatizmu, in ko je začel rabiti Fluid, je kar vam ostane vedno hvaležen; tudi meni blagovito tako pošlita Vašega hvala vrednega Fluida ena steklenica; Joseph Jemich, 283 Drouillard Rd., Ford City, Ont., Cana. — Moram v resnici pripoznati, da je Vaša Elza žavba najboljša na svetu zoper rane, mozulce in srbečo kožo; se vam lepo zahvalim za Vašo pošteno postrežbo. Vam hvaležni D. Brankovan, P. O. Box 48, Ambler, Pa. — Imel sem kurje oči na nogah in bradavice na rokah in v treh dneh sem si popolnoma odstranil nadležno snako. Vam hvaležni John Grabjan, 3307—7th St., St. Louis, Mo. — Imam še na stotine zahvalnih pism za te in druge bolezni. Zdravila so garantirano: pišite takoj po brezplačni cenik.
JACOB WAHČIČ,
1436 E. 95th St., CLEVELAND, O.

STENSKI KOLEDAR 'AMER SLOVENCA' ZA 1930 JE GOTOV!

Vsi naročniki "Amer. Slovenca" ga dobe brezplačno. Naročnikom, ki žele več kakor enega in nenaročnikom posamezno po pošti 15c za Ameriko, Kanado in stari kraj.
Kdor naroči 10 komadov ali več, jih plača samo po 10c. — Priporočamo tajnikom in tajnicam društev Z.S.Z., D.S.D. in S.Z.Z. itd., da jih naroče skupno za člane.
V večje naselbine, kjer imamo naše zastopnike, jih bomo poslali za vse naročnike na zastopnike. Naročnike prosimo, naj olajšajo delo zastopnikom (cam) kolikor mogoče s tem, da grede sami po koledar h zastopniku (ci).
Kjer nimamo zastopnikov, tja bomo poslali koledarje posamezno po pošti. Isto v stari kraj in Kanado.
Uprava A. S.

POZVEDBA.
Kdor ve, kje se nahaja Jožef Trebec, doma iz Ostrožnega vrha na Krasu, v Ameriki od l. 1913, je naprosen, da sporoči njegov naslov njegovih sestri: Magdalena Jurkovič, Stepanjava 99, Ljubljana, Jugoslavija.

VABILO
— NA —
LETNO VESELICO S PLESOM
ki jo priredi
Slovenska Podporna Družba Sv. Mohorja
NA SILVESTROV VEČER
31. DECEMBRA 1929.
V ŠOLSKI DVORANI SV. ŠTEFANA
Lincoln in 22. cesta
V ZGORNJI IN SPODNJI DVORANI.
Za ples bo svirala znana Foysova Orkestra.
Začetek ob 7:30 zvečer.
Vstopnina 50c, za otroke 15c.
Za opolnoči je na programu poslovice od starega leta in pozdrav novemu letu v živi sliki. Bo to posebnost, kakršne še ni bilo na nobeni prireditvi.
Za najboljšo postrežbo, kakoršno je družba sv. Mohorja nudila gostom na svojih veselicah še vsikdar jamči odboj. Na razpolago bo fini prigrizek, izborna kapljica in vse drugo, tako da bo vsak(a) zadovoljen(a).
Rojaki pridite na starega leta večer v šolsko dvorano našo veselico. Razveselite se zadnji dan v letu. Pripeljite seboj svoje družine in svoje prijatelje in znanec!
Za obilno udeležbo se priporoča
ODBOR.

PREVOZ - DRVA - KOLN

Kojakom se pripravljamo za naročila za prevoz — drva in prevajanje pohištva ob času selitve.
Poličite
Telefon: ROOSEVELT 8221.
Louis Stritar
2018 W. 21st Place, Chicago, Ill.
Tel. v uradu: Cicero 610.
Rezidenca: Cicero 484.
DR. FRANK PAULICH
SLOVENSKI ZOBOZDRAVNIK
Urad:
2123-25 South 52nd Ave.,
CICERO, ILL.
(Poleg Elevatorja.)
Uradne ure: Od 9 do 12 dopol. 1 do 5 pop. in 6:30 do 9 ure zvečer. — Ob sredah od 9 do 12 dopoldne. (47)
PREMGO! EXPRESS!

Slovenecem v Chicagi in okolici se pripravljamo za dovoz premoga in prevajanje pohištva ob času selitve.
John Kochevar
2215 W. 23rd St., Chicago, Ill.
Tel. Roosevelt 2592.

T. C. Bridges:

Na pomoč

ROMAN.

Istočasno ko Gadsden so na trg prišli njegovi ljudje. Mrko so gledali, vendar pa niti niti malo mogli dvomiti o njihovem pogumu, ko si jih videl, kako so pograbil vsak svojo puško ter v dvostopu odkorakali za svojim vodjo. Ko so prišli do porušene glavne ceste na južni strani mesta, jim pridirja nasproti kak tucat čokatih mož čokoladne barve.

Gadsdenovi ljudje planejo z bojnimi krikom po njih in Bakairov, se pogled na te velike, krepke junake tako začaral, da so bili vsi zmedeni.

"Le po njih!" zarjove Gadsden. "Nič streljanja! Kar s kopitom!"

Takega napada noben divjak ni mogel vzdržati, zato so bili nekateri pobiti, drugi pa so se takoj obrnili in zbežali. Bilo je zdaj tudi bolj svetlo, kajti meglica je izginjala in na čistem nebu so žarele velike južne zvezde.

Gadsden kar potihem zažvižga, ko pogleda naprej. "Velike kače in koliko jih je!"

Imel je prav, kajti celi tucati vrvi so viseli preko zgornjega roba stene, po njih pa so liki opice drseli divjaki. Jako veliko jih je tako že prišlo v dolino in bilo je jasno, da branilci še dolgo niso toliko močni, da bi mogli njihov naskok odbiti.

Tedaj pa je tudi četa petdesetih Hulov, ki so tvorili rezervo, bila pripravljena za boj in ko so videli, kako so Gadsdenovi ljudje pomandrali prvi trop Bakairov, so se osrčili ter jim sledili v boj tik za petami.

"Tako je prav!" zakriči Gadsden. "Le naprej, fantje! Le dajte jim vetra!"

Dasi Hula njegovih besedi niso razumeli, so pa toliko bolje razumeli njihov pomen ter planili na sovražnike s takimi divjimi krikci, da je šlo kar skozi ušesa. Bakairi še malo niso pričakovali tako krepkega odpora, zato so se začeli umikati. Nekateri so se pač obračali in metali kopja, Gadsden in njegovi ljudje pa jim nikoli niso dali prilike, da bi se postavili v bojno vrsto. Pobjali so enega za drugim, Hula pa so vsakega padlega potegnili v svoje vrste ter ga napravili za jetnika.

"Naprej!" krikne Jim. "Okoli profesorja in njegovih sobojevnikov jih je še vse polno!"

Tako je tudi bilo in ko so se približali, so videli, da je profesorja in njegovo četo obkolila močna truma Bakairov. Belci so se postavili ob steni, da so imeli hrbet zavarovan, ter se borili na življenje in smrt.

"Le po njih!" zarjove Gadsden ter zopet naskoči. Njegovi ljudje so vdarili na Bakaire kakor kladivo in tako je vladala nekaj minut grozna zmešnjava. Bakairi so se borili liki podgane, ki se nimajo kam umakniti, toda kopita pušk so se dvigala in padala in tako so tudi čokati divjaki padali drug za drugim. Hula pa so jih vlačili iz vrste, jih vezali in trkljali v stran. Tako je bila bitka v kratkem končana.

"Sijajno!" vzklikne profesor, ki mu je kravala praska na licu. "Veliko zahvalo smo vam dolžni, Mr. Gadsden."

"Le še nekoliko počakajte z zahvalo!" se odreže Gadsden. "Le pogledite, kako se še cele stotine pripravljajo dol!"

75. Modri ogenj.

Jim se ozre kvišku in vidi, da ima Gadsden prav. Ves rob stene je bil kar natrpan z divjaki, ki so odmotavali cele svitke vrvi.

"Pravim, ti so se pa svojega posla lotili kar zares," reče Andy kakor bi nič ne bilo in si obrise znojni obraz. "Nas pa je premalo, da bi jih mogli ustavljati na vsej dolgi steni."

"Le pogum!" krikne naenkrat Sam, "in še malo potrpite! Saj Alan že prihaja!"

"Z ropotom in bučanjem šine Alanov aeroplan iznad mesta v zrak in z reflektorji pošastno svetleč bliskovito privrši proti slemenju stene. Indijance je pogled na velikega tiča z žarečimi očmi tako prestrašil, da so bili vsi trdi. Vrste glav, ki so bile prej videti na slemenju stene, izginejo, pa tudi tisti, ki so bili že na vrveh, začno gomazeti spet navzgor. Naenkrat pa se z neba vlijejo dolgi prameni modrega ognja, padajo kot iskriče dež ter obležijo liki svetlikajoče mlake na tleh.

"Izvrstno!" zatuli Sam. "Že bežijo kot zajci!"

"Učinkuje!" krikne profesor s svojim debelim glasom.

"Da, mislim, da se je zvijača posrečila," reče Gadsden hlastno. "Le poslušajte, kako tam gori tulijo in vikajo kakor da bi jih iz kože deval! Hiteji moramo torej na vrh ter jih pognati v beg. Ilak je že odprl vrata do stopnic, ki peljejo na steno."

"Saj res," reče profesor. "Kar naprej torej!"

Hak je čakal na dnu stopnic, okoli njega pa kakih sto njegovih ljudi.

Mali Hula so videli svoje strašne sovražnike bežati in so se jih zdaj polovico manj bal. Zato se brž spustijo na dolgo stopnišče, vsekano v živo skalo visoke stene; spredaj pa so stopali belci.

Na vrhu so bila vrata, ki so se odpirala na prav tako umeten način kakor v onem drugem predoru in ko so se bojevniki liki reka izlili v goreno dolino, se jim je odprl čaroben pogled. Aeroplan je krožil čisto nizko in preganjal krdela Indijancev ter vsipal nanje cele potoke modrega ognja, ki se je potem plazil po zemlji in osvetljeval vso okolico s pošastnim žarom. Praznoverni Indijanci so kar noreli od groze.

"Raztegnite vrsto!" poveljuje Gadsden. "Moramo jih obkoliti in jih preko sedla na koncu doline spoditi ven. Toda nikogar ujeti, zapomnite si, izvzemši njihove glavarje. Vsakega, ki nosi pokrivalo iz peres, zgrabite!"

(Konec prih.)

NOVE IN NOVEJŠE KNJIGE

PRIPovedNI SPISI

CASTELMORTO, brošura, spisal J. Weingartner.	15c
PINZGAR F. S. Zbrani spisi. IV. zv.: Sama. — Kakor Pelikan. — Boltezar. — Naš vsakdanji kruh. — Tri črne žene. 300 strani, broš.	\$1.80
HADŽI AHIL in druge povesti, spisal Ivan Miščov Vazov; iz bolgarske prevlel F. Bevk. Vsebuje poleg imenovane povesti Hadži Ahil: Bolgarika. — Ded loco gleda. — Se li vrne? — Pavle Ferlig. — Ivan Miščov Vazov; 100 strani, mehko vez.	45c
HOJKA—NEDONOŠEN, povesti, češki spisal K. M. Čapek-Chod, prevlel S. Slavec; 100 strani, mehko vez.	60c
IZ KAIRE V BAGDAD, slike iz svetopisemskih dežel; spisal Dr. Anton Jehart. I. del, 180 strani, 40 slik, broš.	\$1.65
IZ STARIH ČASOV, zgodovinske bajke in povesti iz domačih krajev; zbral Nande Vrbanjakov; 100 strani, mehko vez.	45c
KLIC PRIRODE, povest; spisal Jack London, poslovenil Pavel Holecček; 100 strani, trdo vez.	75c
KMETJE IN JESEN, spisal W. S. Reymont, poslovenil J. Glonar; 260 strani, broš.	\$1.50
MILICA, otrok bolesti; spisal S. Savinšek; 120 strani, mehko vez.	40c
NA POLJANI, spisal Ksaver Meško; 176 strani, vez. v platno.	\$1.50
NA POLJU SLAVE, povest iz časa kralja Jana Sobieskega; spisal H. Sienkiewicz; 190 str., broš.	\$1.00
NODLAG, povest irskega dekleta; spisal P. A. Sheehan, prevlel F. Bregar; 236 strani, broš.	90c
OB SREBRNEM STUDENCU, zgodovinska povest iz 15. stol., spisal F. Jaklič; 80 str., mehko vez.	30c
OTROCI SOLNCA, novela, spisal Ivan Pregelj. 110 strani, vez. v platno.	60c
PAJKOVE PAVLINE, zbrani spisi, s sliko in živopisom pisateljice. I. zv., 256 strani, broš.	75c
PLANINSKI KRALJ, povest iz štajerskega Pohorja, spisal A. Achleitner, prevlel R. I. Dornik; 176 strani, broš.	95c
PRAPRAČANOVE ZGODBE, 2. zv., spisal Anton Stražar; 110 strani, broš.	35c
PRAVLJICE ZA MLADINO, I. zv. Janko Goslač. — Začarani kroglice. — Začarani grah, itd. Ilustracije; 82 strani, trdo vez.	45c
PREGELJ IVAN, zbrani spisi, I. zv.: Štefan Gojla in njegove tolmunske novele; 156 str., broš.	\$1.40
PREGELJ IVAN, II. zv.: Bogovec Jernej, roman. — Balade v prozi; 256 stfani, vez. v elegantno platno.	\$1.90
PREGELJ IVAN, III. zv.: Odisej iz Komende. — Zapiski g. lanspškega; 272 strani, broš.	\$1.40
SLEDNI VITEZ REBERČAN, zgodovinska povest iz 15. stoletja; spisal Dr. Ožbolt Ilanin; 126 strani, broš.	80c
SPOMINI KRISTOFOVEGA PEPČKA, spisal Jos. Suchym; 156 strani, vez. v platno.	\$1.25
STRICI, spisal F. S. Pinzgar; 52 strani, broš.	45c
TAVČAR, DR. IVAN, zbrani spisi, III. zv., 466 strani, broš.	\$2.75
UMIRAJOČE DUŠE, zgodovinski roman iz baročne Ljubljane, spisala Ilka Vašič-Burgar; 220 strani, broš.	\$1.75
VIŠARSKA POLENA, povest, spisal N. Velikonja; 208 strani, mehko vez.	60c
V NOČI IN LEDU, na severnem tečaju, F. Nansen; 108 strani, broš.	\$1.00
ZA CESARJA, roman, spisala baronica Orczy, prevlel J. Poljanec; 446 strani, trdo vez.	\$2.00
ZASTAVA V VETRU, povest, spisal J. Jeram; 126 strani, mehko vez.	75c
ZGODBE Z JUŽNEGA MORJA, spisal J. London, prevlel Tone Selškar; 100 strani, broš.	30c
ŽIVA VODA, povest, spisal Matija Malesič; 200 strani, trdo vez.	\$1.20

ZNANSTVENI SPISI

ANTIČNI IN MODERNI SVET, T. Zielinski, poslovenil Dr. J. Golar, 104 strani.	80c
ETIKA, napisal Dr. F. Veber, 628 str., mehko vez.	\$3.00
GRADIVO za zgodovino Slovencev v srednjem veku, peta knjiga, uredil M. Kos, 586 strani, mehko vez.	\$7.00
LEKSIKON, slovenski biografski, uredil I. Cankar, 3. zv.	\$3.50
NAVODILO H KARTOGRAFSKIM OSNOVAM, sestavil prof. J. Kožuh, 136 strani, vez. v pl.	\$1.25
ORIS ZGODOVINE UMETNOSTI PRI SLOVENCIH, F. Stele, 240 strani, broš.	\$1.50
PROBLEMI SODOBNE FILOZOFIJE, Dr. F. Veber, 141 strani, mehko vez.	75c
SLOVENCJI v desetletju 1918—1928, zbornik iz kulturne, gospodarske in pol. zgodovine, uredil Dr. Jos. Mal, 776 strani, mehko vez.	\$5.00
SLOVENCJI V ITALIJI, ponatis iz Zbornika 1918-28, 58 strani, broš.	35c
SLOVENSKA UMETNOST, Slikarstvo, spisal V. Steska, 430 strani, broš.	\$1.50
SOCIALNO VPRAŠANJE, spisal Dr. J. Jeraj, 221 strani, mehko vez.	\$1.10
UVOD V GLASBO, sistematični del, Stanko Vurnik, 176 strani, vez. v platno.	\$1.25
UVOD V UMEVANJE LIKOVNE UMETNOSTI, sistematična štila, I. Cankar, 224 str., vez. v pl.	\$2.50

Knjigarna Amerikanski Slovenec

1849 West 22nd Street, Chicago, Ill.

PISANO POLJE

J. M. Trunk

Sramežljiva ljubezen. Ruski letalci so s svojo "Sovjetsko zemljo" prišli v New York in tako dosegli svoj namen, kar so dosegli, ni ravno malenkost, in naj imajo sovjeti malo slave, še več pa naj pripade te slave Rusom kot takim, ruskemu narodu in njegovim vrskim sinovom.

Letalci so se vsepovsod zelo korektno obnašali. Amerikanske oblasti kolikor so prišle v ospredje, so jih smatrale pač kot letalce, oficijelni krogi pa Rusov niso videli.

Sovjetski krogi v Moskvi so nad tem vihali nosove, ker pričakovali so, da bo predsednik Hoover Ruse oficijelno povabil v Washington. Tudi ameriškanski "ruski" krogi, ki bodo pač krivonoši, se precej mrdajo, in pokazujejo na dejstvo, da so

bizniški ameriškanski krogi (Ford...) bili zelo okoli ruskih letalcev, da Amerikanci nekako ne marajo ruskih sovjetov, pač pa jim je zelo za ruski — biznez.

Na vseh koncih je nekaj resnice. Sovjetski krogi bi radi malo topile ljubezni ob strani ameriškanskih oficijelnih krogov, jih je take ljubezni s kapitalističnimi krogi vsaj na zunanem malo sram, in Amerikanci bi pa tudi radi čim več bizneške ljubezni na strani protikapitalističnih sovjetov, dasi je tudi te kroga malo sram take proletarske ljubezni, in ker baje ljubezen, vsaka ljubezen, vsekava srčne rane, nepoznane pred ljubeznijo, je nekaj ran tudi pri ameriškansko-rusko-sovjetsko-komunistični ljubezni, in obe strani sta precej — sramežljivi, kakor dve novopečeni nevesti.

Vse to ljubezen stri, ljubezen namreč med kapitalistično Ameriko in protikapitalistično sovjetsko Rusijo.

Peter spi — Juda leta.

Bilo je tedaj, ko je Spasitelj sam čutil vsó težo prevzete naloge na lastnih ramah. Obrnil se je na Petra in tovariše: "Čujte..." jih prosil. Iznova jih prosil in rotli. Ampak Peter spi — Petrus dormit. Na Juda ni izšel noben poziv. Ampak Juda je letal... Judas vigilat. Tako je bilo tedaj.

V sramu bi bilo treba včasih pobesiti oči. Kakšno dremanje se tam, kjer naj bi se čuvalo, skrbno čuvalo, in kakšno letanje tam, kjer gre za Judovo zadevo.

Liga za porodno kontrolo je po petih letih bolj skrivnega ruvanja javno in očitno povzdignila svojo glavo na svoji konvenciji v New Yorku. In ligasi so bili ponosni na "velike glave", ki so se prikazale na konvenciji in s svojo pričujočnostjo potrdile, da so v vrstah ligašev, ki kontrolirajo. Pomislite. Prišla je Mrs. Morgan Partener Thomas, W. Lamont, žena guvernerja D. Roosevelta, Mrs. Cornelius N. Bliss, Mr. in Mrs. Harry H. Flagler, Sherwood Eddy, Norman Thomas, Mrs. Stanley McCormick, Harry Emmerson Fosdick... Vsa ta visoka družba je za kontrolo, vsi letajo, in kdo bi ne letal?

In Rev. Harry Emmerson Fosdick je poprijel za besedo in poudaril, kakšna nevarnost preti od tega, da bo v deželi kmalu preveč — ust, in dr. Frank H. Hankins, profesor na Smithovem zavodu, je izjavil, da civilizacija ni mogoča, ako se ne omeji števila družin, in prejšnji predsednik univerze v Michiganu, dr. Clarence C. Little, je postavil načelo, "da bo več prilike in priložnosti za umno in mirno razrešitev človeških zadev, ako se zmanjšajo narasle vode toka človeškega reproduciranja na obsegu,"

in da "porodna kontrola utegne to doseči," in profesor L. J. Cole iz univerze v Wisconsinu je izjavil, da "mora porodna kontrola navdušiti za krepke, zdrave, 'properly spaced' otroke", in sociolog iz Tuftovega zavoda, dr. Joseph Mayer, je zagovarjal gibanje, ker zabranjuje demoralizacijo, ki se pojavlja, kadar so velike družine nastanjene v prenapoljenih bivališčih, in dr. James H. S. Brossard iz univerze v Pennsylvaniji, je pokazal na bilijone dolarjev, katere bi država prihranila, ko bi porodna kontrola — izkontrolirala vse po-habljenice...

Govorile so torej "glave" in poslušale in kimalo so "glave", in kdo naj ne dvigne lastne glave pri takih — glavah?

Ampak vse te glave, ki so govorile in kimalo, so se ravnale po načelu, da namen posvečuje sredstva, dasi bodo iste glave pri prvi priliki to načelo potisnile jezuitom v čevlje. He, he.

V limuzinah voziti se je vrolo prijetno, he, he, toraj sem z limuzinami, kako, kdo se bo za to zmenil, saj limuzina vse zakrije in pokrije. He, he.

Ampak nekaj drugega je, da sem se spomnil na napis: Peter spi, Juda leta.

Odkod, kako to letanje in bdenje in delovanje in zborovanje in pisanje in govorjenje in priporočanje in hvalisanje in dokazovanje? Odkod?

V poročilu o konvenciji kontrolerjev najdem, da je vrolo goreča zagovornica kontrole neka Mrs. Frederick Robertson Jones, in o nji je zapisano: "she has made birth control a learned, professional, socialist movement", in da ima dve hčerki in... dalje ni ničesar več. In jaz ne pravim in ne zapišem ničesar več.

GOSPODIN FRANJO

je zanimiva iz življenja zajeta povest. Je to povest, ki kaže kake razmere so vladale v Bosni in Hercegovini za časa avstrijske okupacije. Ta povest zanima vsakega Slovana, da ji sledi z napetostjo. Poleg romantike, ki se lepo vije skozi vso povest stoji ob strani kakor kantoni slike germanske in madžarske politične ambicije, ki je zatirala, zapirala, obešala in treljala Slovane v Bosni in Hercegovini samo zato, ker so hoteli ohraniti na sebi slovanski značaj.

Povest "Gospodin Franjo" je bila za časa Avstrije prepovedana knjiga, kakor hitro je prišla na svetlo. Resnica je pač bodla v oči one, ki so jo gazili in tlačili.

POVEST

GOSPODIN FRANJO

začne izhajati v "Amerikanskem Slovincu", z novim letom dne 1. januarja 1930. Svetujemo vsem, da to povest čitajo od kraja, kajti zasluži, da jo čita ne le vsak Slovenec, ampak vsak Slovan.

Prijateljli lista "Amerikanski Slovenec" naj blagovolijo opozoriti svoje somišljenike na to zanimivo povest, da si naročijo list pravočasno in čitajo povest od kraja.

CHICAŠKE NAROČNIKE "AMER. SLOVENCIA"

vabimo, da pridejo po stenski koledar, ko se mudijo v naši bližini.

"Amerikanski Slovenec" je največji slovenski dnevnik in najstarejši slovenski list v Ameriki. Naročajte ga!

NAZNANILO

Sprejeli smo

KNJIGE

Mohorjeve družbe

ZA LETO 1930.

Zbirka vsebuje sledeče knjige:

Koledar za leto 1930.

Slovenske večernice 82. zv.

Zgodovina slovenskega naroda, Dr. J. Mal.

Grče, povest.

Življenje svetnikov 6. zv.

Cena peterim knjigam s poštnino vred

\$1.25

Imamo v zalogi tudi veliko pratiko, cena 20c.

KNJIGARNA

AMERIKANSKI SLOVENEK

1849 West 22nd St.

CHICAGO, ILL.